

:: PROGRAMA ::

PRIMERA PART

ESCOLA CHORAL DEL SANTÍSSIM MISTERI

(SANT JOAN DE LES ABADESSES).

MESTRE-DIRECTOR: MN. LLUIS CANYELLAS, PVRE.

CANÇÓ DE NOIS.

GRIEG.

EL MESTRE I LA VIUETA (*popular*).

PECANINS.

ORFEÓ MUNTANYENC (SANT QUIRSE DE BESORA)

MESTRE-DIRECTOR: RAMON ESPADALER

LA SILETA (*popular*).

CUMELLAS

CANÇÓ DE BREÇOL (*sardana*).

GUASCH.

ORFEÓ CIRVIANUM (TORELLÓ)

MESTRE-DIRECTOR: RAMON REIG

LA CANÇÓ NOSTRA (*sardana*).

MORERA.

CANÇÓ DEL BORRATXO (*popular*).

COGUL.

ORFEÓ BELLMUNT (SANT PERE DE TORELLÓ)

MESTRE-DIRECTOR JOAN VAQUÉ

LES NEUS QUE'S FONEN (*sardana*).

MORERA.

EMPORDÀ I ROSELLÓ

id.

id.

ORFEÓ RODENC (RODA)
MESTRE-DIRECTOR: MIQUEL VILÀ

CANÇÓ DEL LLADRE (<i>popular</i>).	SANCHO MARRACO.
L'HEREU RIERA <i>id.</i>	CUMELLAS.

ORFEÓ VIGATÀ (VICH)
MESTRE-DIRECTOR: MN. MIQUEL ROVIRA, PVRE.

ELS TRES TAMBORS (<i>popular</i>).	LAMBERT.
ELS FADRINS DE SANT BOI (<i>popular</i>).	PÉREZ.

ORFEÓ VIGATÀ DEL CONSERVATORI (VICH)
MESTRE-DIRECTOR: BENET MORATÓ

LA MOLINERA (<i>popular</i>).	MORATÓ.
LA VEREMA.	LASSUS.

SEGONA PART

ELS SET ORFEONS, FORMANT UN CONJUNT
DE 675 CANTORS

BAIX LA DIRECCIÓ DEL PRESIDENT DE LA GERMANOR
EL MESTRE LLUIS MILLET

HIMNE DELS ORFEONS..	MILLET.
EL RABEDÀ JOVENET (<i>conjunt</i>)	} <i>Populars al uníson.</i>
BELLA COMPANYIA (<i>noies</i>)	
EN PERE GALLERÍ (<i>conjunt</i>)	
CANÇÓ DE NADAL (<i>popular</i>)	PÉREZ.
CAP A BETLEM CAMINEM (<i>popular</i>)	ROMEU.
(Sots la direcció del Autor)	
LA SARDANA DE LES MONGES.	MÓRERA.
EL PARDAL (<i>popular</i>)	PÉREZ.
ELS SEGADORS.	***

Gazetilla suplicada

El próximo domingo día 10 de los corrientes ~~començará~~ tendrá lugar en la ciudad de Vich, con ocasión de celebrarse un "Aplec" de orfeones de aquella comarca, la SEGONA ASSEMBLEA DE GERMANOR DELS ORFEONS DE CATALUNYA. Esta Asamblea se celebrará a la "Sala de la Columna" de las Casas Consistoriales de Vich. La sesión inaugural tendrá efecto el propio domingo a las 10 de la noche y la sesión de clausura en la que se dará lectura de las Conclusiones aprobadas, se celebrará el día siguiente, lunes, a las 10 de la mañana.

La Asamblea dedicará su atención preferente a la aprobación del "Estatut" per el qual deberá regirse la "Germanor".

El número de asambleístas inscritos hasta el presente es ya muy crecido lo que hace esperar que la Segunda asamblea de los orfeones de Cataluña a la cual asistirán la mayor parte de sus Presidentes y Maestros Directores, revestirá una importancia excepcional.

Los orfeones que concurrirán al "Aplec de Germanor" cantarán juntos delante del Ayuntamiento, "El Cant de la Senyera" del Maestro Millet y la canción popular armonizada por el Maestro Morera, "Sota de l'Olm", terminando el acto con una audición de sardanas por la cobla "Art Gironí", de Gerona.

En el "Festival de Germanor" en honor de los directores i presidentes ~~de~~ de los orfeones, que se celebrará por la tarde en la plaza de toros, se ejecutará el siguiente programa:

:: PROGRAMA ::

PRIMERA PART

ESCOLA CHORAL DEL SANTISSIM MISTERI
(SANT JOAN DE LES ABADESSES).

MESTRE-DIRECTOR: MN. LLUIS CANVELLAS, PVRE.

CANÇÓ DE NOIS. GRIEG.
EL MESTRE I LA VIUETA (popular). PECANINS.

ORFEÓ MUNTANYENC (SANT QUIRSE DE BESORA)
MESTRE-DIRECTOR: RAMON ESPADALER

LA SILETA (popular). CUMELLAS
CANÇÓ DE BREÇOL (sardana). GUASCH.

ORFEÓ CIRVIANUM (TORELLÓ)
MESTRE-DIRECTOR: RAMON REIG

LA CANÇÓ NOSTRA (sardana). MORERA.
CANÇÓ DEL BORRATXO (popular). COGUL.

ORFEÓ BELLMUNT (SANT PERE DE TORELLÓ)
MESTRE-DIRECTOR JOAN VAQUÉ

LES NEUS QUE'S FONEN (sardana). MORERA.
EMPORDÀ I ROSELLÓ id. ID.

ORFEÓ RODENC (RODA)
MESTRE-DIRECTOR: MIQUEL VILÀ

CANÇÓ DEL LLADRE (popular). SANCIO MARRACO.
L'HEREU RIERA id. CUMELLAS.

ORFEÓ VIGATÁ (VICH)
MESTRE-DIRECTOR: MN. MIQUEL ROVIRA, PVRE.

ELS TRES TAMBORS (popular). LAMBERT.
ELS FADRINS DE SANT BOI (popular). PÉREZ.

ORFEÓ VIGATÁ DEL CONSERVATORI (VICH)
MESTRE-DIRECTOR: BENET MORATÓ

LA MOLINERA (popular). MORATÓ.
LA VEREMA. LASSUS.

SEGONA PART

ELS SET ORFEONS, FORMANT UN CONJUNT
DE 675 CANTORS
BAIX LA DIRECCIÓ DEL PRESIDENT DE LA GERMANOR
EL MESTRE LLUIS MILLET

HIMNE DELS ORFEONS. MILLET.
EL RABEDÀ JOVENET (conjunt) }
BELLA COMPANYIA (noies) } Populars al uníson.
EN PERE GALLERÍ (conjunt) }
CANÇÓ DE NADAL (popular). PÉREZ.
CAP A BETLEM CAMINEM (popular) ROMEU.
(Sota la direcció del Autor)
LA SARDANA DE LES MONGES. MORERA.
EL PARDAL (popular). PÉREZ.
ELS SEGADORS. **

GERMANOR DELS ORFEONS
DE CATALUNYA

Objecte i constitució de la Germanor

1. La Germanor dels Orfeons de Catalunya té per objecte promoure l'art coral de nostra terra establint lligams d'unió entre les entitats que el conreen, procurant per tots els medis impulsar el seu progrés artístic i el seu sosteniment material, i vetllant per a que sempre es mantingui pur l'ideal que les informa inspirat per l'amor al cant i a l'esperit de Catalunya.

II. Constitueixen la Germanor dels Orfeons de Catalunya totes les entitats corals de nostra terra que voluntàriament s'hi hagin inscrit o s'inscriguin, essent condició essencial el que estiguin legalment constituïdes i compleixin el present Estatut i els acords presos amb força d'obligació en les assemblees.

De l'ingrés a la Germanor

III. Per a ingressar a la Germanor dels Orfeons de Catalunya caldrà fer una sol·licitud per escrit en la qual s'hi farà constar el nom i la data de fundació de l'entitat, domicili, noms del mestre o mestres, nombre de cantaires (especificant seccions de senyoretas,

homes i nois), ensenyances que es donen amb nombre de deixebles i anar signada pel President i el Mestre-Director i segellada amb el segell de l'entitat. En fer constar son domicili, l'entitat sol·licitant deurà fer l'aclaració de si resideix en local independent (propí o llogat) o si està agregada amb alguna altra entitat i amb quin caràcter. La sol·licitud deurà adreçar-se al Sr. President de la Germanor dels Orfeons de Catalunya.

Del regíment de la Germanor

CONSELL PERMANENT I CONSELL CONSULTIU

IV. Té la representació de la Germanor i pren cura del compliment del present Estatut i dels acords presos en les assemblees un Consell Permanent compost dels Mestres senyors En Lluís Millet, President; En Francesc Pujol, Vicepresident; En Joan Llongueras, Secretari 1er.; En Joan Gibert i Camins, Secretari 2on.; En Francesc Baldelló Pvre., Tresorer; En Joan Balcells i En Joaquim Pecanins, Vocals.

V. Ajudarà al Consell Permanent en ses funcions un Consell Consultiu format pel President de l'Orfeó Català de Barcelona i pels Presidents i Mestres-Directors dels orfeons següents: Orfeó de Sabadell, Orfeó Tarragoní, Orfeó de Reus, Orfeó «Nova Tàrrrega», Orfeó Lleidatà, Schola Orpheònica de Girona i Orfeó «Aucellada» de Palamós.

VI. El Consell Permanent acudirà al Consell Consultiu en tots aquells casos que per la seva índole especial requereixin una actuació més extensa, un aportament de majors llums de criteri i un més gran enrobustiment d'autoritat en els seus acords.

VII. El Consell Permanent acudirà a consulta general (amb caràcter de plebiscit si convé) de totes les entitats que constitueixen la Germanor sempre que ho cregui convenient per tractar-se d'assumptes de suma delicadesa i gravetat, com per exemple la separació d'un membre de la Germanor, o altres casos que es puguin presentar.

VIII. El Consell Permanent té la seva residència a Barcelona, en el Casal de l'Orfeo Català.

IX. Les vacants que puguin produir-se entre els membres que formen el Consell Permanent per absència, defunció, dimissió, etc., seran omplertes amb individus designats pel mateix Consell Permanent, d'acord amb el Consell Consultiu.

X. El Consell Permanent proposarà en cada Assemblea General les entitats que han de constituir el Consell Consultiu.

XI. El Consell Permanent té la facultat d'inscriure o deixar d'inscriure a la Germanor aquelles entitats que ho sol·licitin, podent, si ho creu necessari, assessorar-se amb les entitats que convingui.

De les Assemblees de la Germanor

XII. Essent sens dubte l'ocasió més propícia per a la celebració d'Assemblea de la Germanor dels Orfeons de Catalunya el moment de celebrar-se un dels aplecs comarcals d'Orfeons, el Consell Permanent procurarà per tots els medis fer coincidir ambdues solemnitats. És facultat del Consell Permanent convocar també Assemblea sempre que ho faci necessari la conveniència de discutir assumptes de gran interès.

XIII. Tindran veu i vot en les Assemblees els Mestres-Directors i Presidents de les entitats inscrites a la Germanor. Els assembleistes subdirectors i professors auxiliars, així com també els demés individus que omplin càrrecs en les Juntes, tindran veu, però no tindran vot. També podran assistir a les Assemblees amb caràcter d'oients totes aquelles persones pertanyents a les entitats de la Germanor que es vulguin inscriure, atenent-se a les condicions que es fixaran per a cada Assemblea. Aquestes persones no podran assistir a les sessions privades que es puguin celebrar.

XIV. El Consell Permanent comunicarà amb tota l'antipacació possible a les entitats inscrites a la Germanor la data en

què es celebrarà cada Assemblea i fixarà un plaç per a rebre les comunicacions d'assumptes que per a tractar en la mateixa tinguin a bé trametre-li.

XV. El Consell Permanent fixarà l'ordre general i reglamentació a seguir en cada Assemblea.

XVI. Tots els senyors assembleistes deuran satisfer una quota d'inscripció destinada a cubrir les despeses que la celebració de l'Assemblea ocasioni i a la impressió d'un fascicle contenint la descripció de l'acte, els documents que en ell es llegeixin i els acords presos. Aquest fascicle serà tramès gratuïtament a totes les entitats que hauran estat representades a l'Assemblea. Les demés que vulguin adquirir el fascicle deuran satisfer-ne l'import. El Consell Permanent comunicarà a totes les entitats de la Germanor els acords presos amb força d'obligació.

La segona Assemblea de la Germanor dels Orfeons de Catalunya

El dia 10 del passat octubre es celebrà a Vich, tal com anunciàrem en el número passat, la segona Assemblea de la Germanor dels Orfeons de Catalunya; es celebrà l'Assemblea mes no tot lo que anunciàrem, puix que per causes ignorades fins als presents moments, però sospitades, fou sospès per ordre governativa el gran Aplec comarcal que amb la concurrència de set Orfeons de la plana de Vich devia tenir lloc a la tarda del citat dia 10. Sospès l'Aplec i per acord dels senyors assembleïstes, es reuniren aquests per a deliberar sobre els motius que els portaren a Vich, proposant-se fer l'Assemblea en una sola sessió, efectuant-la a la mateixa tarda.

Queda oberta la sessió a tres quarts de quatre, efectuant-se a la Sala de la Columna de Casa la Ciutat, baix la presidència del primer tinent d'Alcalde de Vich En Joan Vilanova, saludant als assembleïstes en nom de l'Ajuntament de Vich, dolguent-se que no es pogués celebrar el festival dels Orfeons comarcals, dient que la ciutat no hi tenia cap culpa de la suspensió, oferint per altra ocasió que es vulgui celebrar el concurs de l'Ajuntament de Vich que està absolutament identificat amb l'esperit dels Orfeons de Catalunya. Ofereix novament la casa comunal i cedeix la presidència al mestre Millet, qui llegeix, demanant-ne l'aprovació, el següent document:

«Els qui sotscriuen, presidents, directors i altres representants d'Orfeons de Catalunya, reunits en Assemblea a la ciutat de Vich, acorden, unànimement, consignar la seva protesta per haver estat prohibit l'Aplec i Festival d'Orfeons comarcals, que avui s'havia de celebrar, quan, malgrat les circumstàncies d'anormalitat que travessem tan sovint, es consenten i permeten actes i reunions de tota mena en que a presència de l'autoritat es predica l'odi entre germans i la destrucció de la societat, essent així que l'objecte de l'Aplec era el d'aferrar una vegada més la germanor artística i patriòtica dels cantaires de Catalunya en una manifestació d'alta cultura artístico-social que havia de contribuir a estrènyer els llaços d'amor i confraternitat entre les diverses classes socials que integren les entitats corals de la nostra terra.

»Acorden també els reunits manifestar a l'Excm. senyor Alcalde de la ciutat de Vich, el més viu agraïment

per l'acolliment coral i germanívol que la ciutat i ell en el seu nom han dispensat als representants dels orfeons que sotscriuen i li fan remesa de la present protesta perquè sigui tramesa a l'autoritat que ha tingut a bé donar-li l'ordre de prohibició de l'Aplec i festival.

«Ciutat de Vich, 10 d'octubre de 1920».

Aquest document, qual lectura fou rebuda amb unànim aplaudiment, fou signat per tots els assembleïstes.

Fem constar que a l'estrada i acompanyant al president En Lluís Millet hi ha els demés individus del Consell Permanent de la Germanor, mestres Llongueras, Pujol Mossen Baldelló, Balcells i Pecanins.

Es llegit el Reglament de l'Assemblea i la llista dels representants d'Orfeons i adherits, que és com segueix: Orfeó Mataroní, de Mataró; La Formiga, de Castellvell i Vilar; Orfeó Sarrianenc, de Sarrià; Escola Choral Martinenca, de Barcelona; Escola Choral, de Terrassa; ORFEÓ GRACIENC, de Barcelona; Orfeó de Sabadell; Orfeó Manresa, de Manresa; L'Eco de Catalunya, de Barcelona; Orfeó Montserrat, de Martorell; Orfeó d'Ametlla de Merola; Orfeó Garriguenc, de La Garriga; Orfeó d'Ullastrell; Orfeó Granollerí, de Granollers; Orfeó La Violeta, de Lleyda; Orfeó Nova Tàrraga, de Tàrraga; Orfeó de Capellades; Orfeó Seràfic, d'Arenys de Mar; Orfeó Sallentí, de Sallent; Orfeó Muntanyenc, de Sant Quirse de Besora; Orfeó Cirvianum, de Torelló; Orfeó del Santíssim Misteri, de Sant Joan de les Abadesses; Orfeó del Noia, d'Igualada; Orfeó Emporium, de La Bisbal; Orfeó Catalunya, de Cassà de la Selva; Orfeó Pàtria, de Molins de Rei; Schola Orpheònica, de Girona; Orfeó Olotí, d'Olot; Orfeó Rodenc, de Roda; Germanor Empordanesa, de Figueres; Orfeó Bergadà, de Berga; Orfeó Català, Orfeó Pompei, Orfeó Núria, Orfeó Montserrat, de Barcelona; Orfeó de Rubí; Orfeó Montserrat de Terrassa; Orfeó Vigatà, de Vich; Orfeó Vigatà del Conservatori, de Vich.

En Joan Llongueras, com a secretari de la Comissió Permanent, llegeix una ben escrita memòria de l'actuació de la mateixa de des la primera Assemblea celebrada els dies 24 i 25 de juny de 1918 a Manresa. Aquesta Memòria, fidelment recercadora de tota l'actuació del Comitè, és elogiada per tothom i aplaudida entusiàsticament.

El mestre Millet llegí un bellíssim i interessant document presentat com a ponència a la Comissió d'Educació General de la Mancomunitat, en el que glossa l'importància i significació dels Orfeons de Catalunya i l'alta conve-

niència de que la nostra primera corporació empari i protegeixi el seu desenvolupament que tan benèfic serà a la cultura general del nostre poble. Com a resultat de dita ponència i com a apoi immediat, n'és la subvenció de 3,000 pessetes, aconseguida per a la celebració de l'Aplec d'Orfeons de Vich. La ponència del mestre Millet signé molt elogiada i aplaudit el seu autor.

Mossèn Baldelló llegeix l'estat de comptes que és aprovat per l'Assemblea.

Llegit el projecte d'Estatuts de la Germanor hi foren presentades algunes esmenes pels representants de Germanor Empordanesa, Mossèn Molé, de Mataró, i altres senyors, modificant-se lleugerament el sentit d'alguns articles i quedant aprovat íntegrament l'Estatut.

S'entra en l'ordre de discussió de proposicions presentades, acceptant-se'n una de Mossèn Josep Muset, de Sabadell, demanant que, en cantar composicions amb text llatí, la pronunciació sigui la romana com disposà últimament el Sant Pare.

Mossèn Josep Molé, director de l'Orfeó Mataroní, feu avinent i ho recomanà moltíssim, que quan un Orfeó de dintre la Germanor visiti una localitat on hi tingui la residència altra entitat germana, li sigui notificada la visita procurant que no es repeteixi el cas sensible de visites fetes per alguns Orfeons a la ciutat de Mataró sense que s'haguessin dignat notificar-ho a l'Orfeó Mataroní en forma oficial.

L'ORFEÓ GRACIENC presentà altra proposició que copiem íntegrament. Diu així:

«A la segona Assemblea d'Orfeons de Catalunya.

«Es evident que els Orfeons de Catalunya no són simples entitats musicals dedicades exclusivament al conreu de l'art coral, sinó que són alhora institucions populars i patriòtiques fonament catalanes, que viuen i col·laboren intensament al renaixement de la nostra terra.

Des de la fundació del benemèrit Orfeó Català quan el catalanisme començava a entrar en la seva fase política i es difondien intensament els nostres ideals, els Orfeons de Catalunya han contribuït amb llurs cants més que totes les propagandes polítiques a desvetllar el sentiment patriòtic català; els nostres cants, trets del poble i an ell retornats ennoblits i dignificats pel talent dels nostres compositors i les veus dels nostres cantaires, han fet més catalanisme que tots els parlaments dels nostres polítics i que totes les campanyes electorals dels nostres representants.

Cal, doncs, cuidar que els nostres Orfeons conservin sempre viu llur sentiment patriòtic que és la base de tota la seva actuació i el secret de tots els seus èxits, car tota ombra de claudicació portaria un fons de desencoratjament an el poble i fora la mort i el descrèdit de les nostres institucions. No és pas possible que els nostres Orfeons deixin de conservar sempre en la llur actuació el sentit de protesta contra el centralisme i d'amor a les nostres llibertats que viu en les nostres cançons i que tant bé han arrelat en el nostre poble, que be podem dir que si un jorn, per dissort, el plet català es tingués de resoldre per la violència, els catalans anirien a la lluita i vessarien llur sang cantant les nostres cançons, les cançons que els han ensenyat els Orfeons de Catalunya.

Tenint això en compte, els que sotscriuen, creient interpretar el sentiment de catalanitat de tots els reunits, tenen l'honor de proposar a l'Assemblea, es serveixi declarar:

1.er Els Orfeons de Catalunya no pendran part en cap acte organitzat per elements catalans o forasters en el que es facin manifestacions contràries als ideals de Pàtria i Autonomia.

2.ⁿ Fins i tant que la personalitat i els drets de Catalunya siguin plenament reconeguts pels governs espanyols, els Orfeons de Catalunya no organitzaran ni pendran part en cap acte encaminat a homenatjar representacions de l'Estat centralista.

Barcelona i setembre de 1920.

Tant la lectura de la proposició com la de les dues conclusions és rebuda amb nodrits aplaudiments.

El mestre Llongueras notifica a l'Assemblea que el Consell Permanent ha acceptat per unanimitat la primera de les conclusions, mes no la segona, per creure, diu, el Consell Permanent que podria perjudicar l'actuació dels Orfeons catalans. Digué el mestre Llongueras que el Comitè havia presentat un projecte a l'informació oberta per la Junta de la futura Exposició d'Indústries Elèctriques perquè en ella se hi poguessin celebrar concerts i festivals en els quals hi intervinguessin acoblaments d'orfeonistes de les nostres entitats i creu que en els citats actes serà molt natural i probable que hi siguin presents algunes de les persones al·ludides en la segona conclusió, que, cas d'aprovar-se, ens privaria de poder actuar en les condicions que es preveu s'haurà de fer.

El mestre Pujol sosté que els nostres Orfeons poden cantar en honor de qualsevol personalitat mentre s'apro-

fiti tota oportunitat per a fer l'afirmació de catalanitat que ells deuen haver de tenir.

El senyor En Climent Lozano de l'Orfeó Núria no parla, però llegeix un document de caràcter privat per a combatre la citada conclusió, document en el qual se hi fan unes consideracions massa temeràries, puix que creu que la proposició que es discuteix és un atac a l'Orfeó Català i a la seva actuació.

El mestre Balcells, que ocupa un lloc entre els assembleistes, fa us de la paraula i protesta amb tota fermesa de l'apreciació que lo que es proposa i discuteix tingui sols per objecte atacar la gestió de cap entitat, fent la prèvia afirmació que si això ningú suposa, instantàniament retiraria l'ORFEÓ GRACIENC la seva proposició, puix diu el mestre Balcells que desitja fer constar — i prega que cap dels presents dubti dels seus elevats propòsits — l'admiració profunda que sent pels prestigis honorabilíssims del mestre En Luis Millet i del gloriós Orfeó Català. Diu que els Orfeons de Catalunya, que senten tan fonament l'esperit de pàtria, tenen una vida tan pròpia perquè viuen de la substància del mateix poble i en quasi tots els cassos de les gents humils que els mena el sentiment d'idealitat i autonomia a formar part de les nostres entitats. Molt sovint hem de remarcar — i quan ho fem així no ho és pas desproveint-nos d'un cert orgull — la penúria i la vida precària que els Orfeons han d'arrossegar, puix que és obra de sacrifici com ho és tota aquella inspirada per una gran ideologia. Mes de aquest estat precari i dels sacrificis que de tot ordre s'han d'esmerçar pel seu sosteniment i desenrotllo, en neix una independència i un deslligament amb tota cosa o element que representa l'estat oficial, i que mentre aquests elements no acceptin el que és unànime aspiració de Catalunya, com és l'implantació de la seva autonomia, els Orfeons no poden posar-se, al nostre criteri, és a dir, en el criteri de l'ORFEÓ GRACIENC, al servei de cap element ni per a honorar a la representació oficial que ens nega la nostra llibertat, i que fins en moments determinats sosté l'il·licitut de victorejar la nostra pàtria i d'expressar-nos en el nostre idioma. I ja que per sort dels Orfeons, aquests viuen dels seus propis recursos i no de cap favor oficial, aquells deuen atemperar-se, en el nostre concepte, a l'esperit que informa la segona conclusió. No tenim, prosseguí En Balcells, una immensa satisfacció quan expliquem a propis i a extranyos que el soperb Palau de la Música Catalana es deu solament al concurs desinteressat de les corporacions catalanes i als particulars de

nostra terra? Se n'admiren els estrangers que aquell monument sigui obra de l'iniciativa privada i per l'esforç del patriotisme nostre i és això la millor força per a sostreure'ns sempre de les influències dels elements que no ens consideren amb tots els atributs que un poble lliure deu haver de posseir. I aquest orgull, aquesta satisfacció de que tot lo que estimem tant es deu a nosaltres mateixos, ens fa creure més que ens hem d'allunyar de cantar per homenatjar a cap dels enemics de Catalunya que representin més o menys directament el poder central. En un concert dels Orfeons com oient hi pot assistir-hi tothom. Altra cosa, continua dient en Balcells, és celebrar un acte exprofés d'homenatge per a la presència d'un determinat individu o representació d'estaments que es declaren o es demostren enemics de les aspiracions nacionalistes de Catalunya; que els Orfeons no sols són entitats artístiques sinó que són inspirades totes elles per un gran amor a la pàtria, i que mentre els elements directores de la política central se inspiren en l'arbitrarietat per a governar-nos, els qui guiem els Orfeons no hi hem de tenir cap tracte. Ara mateix i en aquests moments ne tenim una prova de com són respectats els nostres sentiments; cal fixar-se solament en el cas d'avui, en que sense una raó fonamental i lògica ens priven de celebrar un aplec d'Orfeons comarcals desfent totes les nostres il·lusions posades en l'acte d'avui i sobre tot portant el desencant als bons cantaires de la comarca vigatana.

En Bernabé Martí, de l'Orfeó de Tarragona, sosté el criteri de que mai en cap cas es deu limitar l'actuació dels Orfeons, puix que es fa més bé a l'art nostre expandint-lo per tot arreu i cantant per tothom.

El senyor Moragas, vicepresident de l'Orfeó Català, diu unes paraules en contra de la proposició, creient que podria ésser un mal si s'acceptés, perquè ens tancaria com en un cercle i tal vegada en determinades ocasions ens privaria d'actuar tot i creient en la bona oportunitat el fer-ho.

El mestre Millet digué que els Orfeons deuen cantar aprofitant tota circumstància per a manifestar el seu art, que és l'art més pur de Catalunya i que mantenint aquest criteri es faria un bé a la pàtria que és lo que a tots deu guiar-nos.

El mestre Balcells, prèvia consulta amb el nostre President En Florènci Cornet, s'aixecà novament per a dir que no l'havien convençut les paraules dels contraris de la proposició, però per a donar una prova de la cordialitat que guia a l'ORFEÓ GRACIENC en tots els seus actes i per

esperit de transigència i perquè quedava suficientment demostrat el criteri del nostre ORFEÓ en aquest cas concret, criteri que manifestava en tota la seva actuació i que així el continuaria sostenint, retirava la segona part de la proposició, capiguent-li per altra part la satisfacció de creure haver interpretat el sentir d'una bona part dels senyors assembleistes.

En Bernabé Martí proposà que l'Assemblea fes constar el seu agraïment a l'Ajuntament de Vich per la bona acollida i amable hospitalitat tinguda a l'Assemblea. Fou aprovada per aclamació.

I acabà aquesta important manifestació de l'importància dels Orfeons de Catalunya proposant el mestre Millet que els reunits per acomiadar-se, cantessin «Els Segadors», fent-ho així tots els presents en mig del més gran entusiasme. Finí l'Assemblea segona de la Germanor dels Orfeons de Catalunya i molts dels concurrents a la mateixa marxaren el mateix vespre per a retornar a les respectives localitats.

Els nostres representants En Florenci Cornet i En Joan Balcells, junt amb altres companys, encara restaren altre dia a Vich rebent amb tal motiu proves d'una gran consideració per part d'importants elements de dita ciutat i molt especialment de la Junta, mestre i choristes de l'Orfeó Vigatà del Conservatori.

Després de l'Assemblea

Nosaltres ja hauriem donada per finida la nostra missió amb el goig que dona el deure acomplert, quan llegírem en alguns periòdics de la nostra capital, al fer la ressenya de l'Assemblea, que donaven una errònia interpretació al text de la segona conclusió de la proposició presentada per la nostra entitat i espontàniament retirada per nosaltres mateixos quan haguérem manifestat amb tota plenitud el nostre criteri.

I ens cridà més l'atenció al veure que coincidien no sols amb aquesta errada interpretació sinó que el text era exactament el mateix, essent així que el reste de l'informació general de l'Assemblea era diversa en cada periòdic.

Deien així en el cas concret que ens interessa:

«La segona part, que proposava una major restricció a la manifestació de l'art coral i a l'organització de festes orfeòniques, motivà una justa intervenció i assenyades i lleials aclaracions dels mestres Llongueras i Pujol, els

senyors Bernabé Martí, Moragas i Lozano i el mestre Millet. El mestre Balcells va retirar-les.

Extranyats d'aquesta interpretació enviàrem el següent comunicat als al·ludits diaris. Era aquest:

«ORFEÓ GRACIENC, Esmaragda, 27 i 29. Barcelona, 12-10-920. — Sr. Director de... — Ciutat. — Molt senyor nostre: En la ressenya que de la segona Assemblea de la Germanor dels Orfeons celebrada últimament a Vich fa avui el diari de la seva distingida direcció, es fa l'afirmació de que l'ORFEÓ GRACIENC «proposava una major restricció a la manifestació de l'art coral i a l'organització de festes orfeòniques». Ningú pot suposar que l'ORFEÓ GRACIENC, la característica del qual és precisament la major prodigalitat en ses manifestacions artístiques, pogués cometre la lleugeresa de proposar tal cosa que fora veritable contradicció entre lo que practica i el que li és atribuït en l'extracte mencionat.

Pels qui hi eren presents a l'Assemblea no caldria cap aclaració a la ressenya feta, apel·lant solament a lo manifestat en ella pel representant de l'ORFEÓ GRACIENC; però pel públic, i molt especialment pels molts catalans que s'interessen pel moviment coral de Catalunya i ses múltiples manifestacions, sí que li cal al nostre ORFEÓ fer constar la veritable significació de lo proposat per ell en la última Assemblea, limitant-se a transcriure les dues conclusions de la mencionada proposició i que eren les següents:

«Primera. Els Orfeons de Catalunya no pendran part en cap acte organitzat per elements catalans o forasters en el que es facin manifestacions contràries als ideals de Pàtria i Autonomia.

Segona. Fins i tant que la personalitat i els drets de Catalunya no siguin plenament reconeguts pels governs espanyols, els Orfeons de la Germanor no organitzaran ni pendran part en cap acte encaminat a homenatjar representacions de l'Estat centralista».

No creiem que de cap manera lo proposat pugui interpretar-se com una limitació en cap sentit a les manifestacions de les entitats corals que actuen dintre la Germanor; no més tinguérem el propòsit de determinar els cassos que entenien es devia negar llur col·laboració. I tenim motius per creure que l'ORFEÓ GRACIENC no interpretava gens malament el sentir dels presents a l'Assemblea quan la lectura de les dites conclusions transcriptes foren acollides no sols amb assentiment dels senyors assembleistes sinó que també amb un nodrit aplaudiment. I espontàniament, per a no provocar una vota-

ció que posés de manifest una línia divisòria entre els Orfeons, en el cas concret de la segona conclusió i sols amb el desig de la millor cohesió entre els mateixos, fou retirada la segona i amb tal motiu el mestre Balcells feu present la satisfacció d'haver pogut manifestar el criteri que sempre informarà en llurs actes l'ORFEÓ GRACIENC.

Agraïnt-li, senyor Director, la seva amabilitat acollint aquestes ratlles, s'ofereixen ben afms. amics i servidors. — Per l'ORFEÓ GRACIENC, el President, *Florenci Cornet*. — El Director, *Joan Balcells*, Delegats a l'Assemblea de Vich.

Dels tres diaris que feren l'informació, dos ens atengueren cumplidament al següent dia; l'altre diari, als deu dies després, posà aquesta nota:

«De la ressenya que publicarem de la segona Assemblea dels Orfeons, celebrada a Vich, ha deduït algú que l'ORFEÓ GRACIENC era partidari d'una major restricció en les manifestacions de l'art coral i en l'organització de festes orfeòniques.

Ens prega l'ORFEÓ GRACIENC que fem constar el seu propòsit i la seva pràctica constant d'aprofitar totes les avinenteses plausibles per a realitzar manifestacions de germanor i d'art».

La manca d'espai ens priva de publicar les Memòries dels Secretaris dels Jurats, el Parlament de gràcies i alguns dels treballs premiats en la Festa de la Poesia i de la Música, lo que procurarem fer-ho en números successius.

Associació Intima de Concerts

Aquesta novella entitat musical que amb tant èxit acaba d'inaugurar les seves tasques artístiques, anuncia per al present mes de novembre les dues sessions per a les tardes dels dies 21 i 28 a càrrec del Trio de Barcelona i del violinista En Joan Massià i En Guillem Garganta, pianista, respectivament.

La ressenya dels dos concerts efectuats la publicarem en el número vinent, avençant que han assolit un extraordinari èxit artístic i havent sigut immensa la concurrència que hi ha assistit, fent tots els oients grans elogis de la nostra sala d'audicions.

Actes que celebrarà l'«Orfeó Gracienc» durant el corrent mes de novembre i la primera quinzena de desembre

NOVEMBRE

Dilluns, dia 1, a les cinc de la tarda

Audició de sardanes per la cobla «La Principal Barcelonina».

Dissabte, dia 6, a les deu de la nit

Concert de música coral a càrrec de l'ORFEÓ GRACIENC i dedicat als senyors socis protectors. En aquest concert es cantaran les obres premiades en la segona Festa de la Poesia i de la Música.

Dijous, dia 11, a les deu de la nit

Organitzada per la «Comissió pro-Monument Guimerà» tindrà efecte en el nostre casal una sessió dedicada a la dansa catalana, col·laborant-hi un aplaudit Esbart de dansaires i la celebrada cobla «La Principal de La Bisbal».

Dissabte, dia 13, a tres quarts de deu de la nit

En el nostre local hi tindrà lloc una de les vetllades organitzades per la «Comissió pro-Monument Guimerà».

Diumenge, dia 14, a les onze matí

Com a clausura dels actes «Pro-Monument Guimerà» se celebrarà un concert al Teatre del Bosc en el qual, acoblats, hi cantaran els Orfeons de Gràcia: Montserrat, Pompei, Núria i GRACIENC.

DESEMBRE

Dissabte, dia 4, a les deu de la nit

La Societat Coral «La Violeta», que dirigeix el mestre de solfeig de l'ORFEÓ En Pere Jordà, farà una visita de germanor a nostra entitat aprofitant aital ocasió per a cantar algunes obres del seu repertori.

**Dimecres, dia 8, diada de la Concepció,
a les cinc de la tarda**

Audició de sardanes a càrrec de la cobla «La Principal Barcelonina».

Les invitacions pel concert de protectors del dia 6, s'han passat a domicili. Les llotges es faciliten amb sis invitacions al preu de 7'50 pessetes.

Per a les vetllades a benefici del monument a Guimerà poden fer-se encàrrecs a la Secretaria.

PONENCIA ESCRITA PER EN LLUIS MILLET, MEMBRE DE LA COMISSIÓ D'EDUCACIÓ
GENERAL, EXPOSANT A LA ESMENTADA COMISSIÓ LA NECESSITAT DE RECAPTAR DE
LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA UN AUXILI EFICÀS A L'OBRA DELS ORFEÓNS DE
LA NOSTRA TERRA

Fa vintivuit anys que s'inicià a Catalunya un ressurgiment d'Art choral popular, d'una eficàcia artística, social i patriòtica incontestable. Quant la admirable institució dels Chors d'En Clavè estava ja en plena decadència, va pendre forma entre nosaltres una modalitat nova de dit cant adequada al nou esperit que informava la Renaixença catalana.

Es incontestable l'eficàcia artística, social i patriòtica de la obra dels Orfeóns a Catalunya. El cant és paraula viva i lluminosa que pren força en el misteri més íntim de l'esperit. El cant col·lectiu és abrandament de voluntats unides en l'harmonia; és amplificació sublim d'un sentiment estètic comú en esperits identificats en un ideal artístic, social o patriòtic. El cant col·lectiu popular té una modalitat més extraordinària de fortalesa i sinceritat quant es adequat a l'esperit del poble i de la raça, i per això és un element, creiem nosaltres, el més eficaç per a afinar, educar i desenrotllar tot lo més íntimament noble de l'estament humil, que guarda en son si totes les forces, verges encare, de l'ànima humana.

Sempre el cant popular col·lectiu serà un element potent i admirable d'educació i expansió espiritual d'un poble. Però si aquest poble està en període de reconstrucció, si aquesta raça està en plena renaixença, amb la voluntat arborada per a assolir el ple esbandiment; si per arribar al cim d'aquest noble ideal lluita terriblement contra l'egoisme de propis i estranys, contra els obstacles de l'obra morta que no camina, contra l'orgull, l'egoisme i estultícia del tradicional dominador allavors, el cant col·lectiu es imprescindible; sinó es té, s'ha de creure i si ja's posseeix s'ha de fomentar, s'ha d'alimentar amb tot auxili, no solament per a que no minvi, sinó per a que creixi immensament, ^{amb} cant així l'ànima de tot el poble en un sol cant, com un sol ha d'èsser l'ideal.

Sortosament a Catalunya ja'l tenim el cant ~~popular~~ col·lectiu, i ja fa molt temps; i el tenim des de bon principi ben orientat; cant de ^{raça} polint-se a compàs del progrés de l'art; vivificant-se amb el sentiment íntim que mou la Renaixença Catalana.

El tenim com cap altre terra el té. A ~~la~~ l'estranger, hi ha qui el té raquític per alimentar-se d'un art neulit de vida, pur artifici que serveix per a inflar en vanitat als cantaires. Hi ha qui el té sa i viu, però el verament popular resta tancat en el cercle de les veus d'homes, les dones i els nois en son exclosos. En aquests païssos els chors mixtes sols els tenen amb caracter artístic, per a les audicions de les grans cantates i oratoris. Aquí, a Catalunya, tenim el chor popular amb una orientació amplíssima; tota la família nostra hi canta: la mare, la doncella, el pare, el joveçall i fins els nois innocents hi fan sentir llur veu pura. És tota la sang de la terra que clama harmoniosament l'afany del viure ple i concient, i no cantem sols la cansó ingènua; que ens enfilém a les altes expressions místiques dels grans segles de la fé, i a les sublimitats dels genis que han dictat les subtileeses més profundes de l'ànima humana. És una avidesa insaciable d'enlairar-se amunt tot peixant-nos en la sabor i aires enfortidors del terroç

que'ns dona vida.

Peró tot aixó representa un esforç violent i no adequat a les possibilitats que's posseeixen actualment per a mantenir aquest esforç. Aixó és com una inspiració momentània que no arribarà a la maduresa i decaurà prompte sinó ve desseguida un ajut moral i material que correspongui a aquesta gran obra educadora. L'acció heròica no pot mantenir-se ferma llarg temps. El sacrifici continuu acaba prompte en l'aixut de la secada. Cal bastir murs per a que les aigües no s'escampin i fertilitzin bona terra; cal esmersar capitals per a que els obrers puguin obrir deus noves per a l'aliment de la riuada.

Tenim avui una vuitantena de corporacions que escampen el cant coral per les diverses comarques de la nostra terra, la major part de les quals corporacions son filles de l'entusiasme d'un sol home qui s'ha sentit posseït d'aquest nou lirisme i amb abnegació, guiat per l'instint imper la fè del neófit més que per la experiència, ha acoblat unes quantes dotzenes de cantaires; altres orfeóns son creats a l'escalf d'alguna societat patriòtica que cedeix als cantaires local i a vegades una petita ajuda material. Molts dels mestres no cobren retribució material de cap mena; altres reben una quantitat tan migrada, que fa pena l'esmentar-la; poquíssims els que son compensats d'una manera discreta. Com és possible que amb aquests migrats mitjans de sosteniment puga establir-se en nostres corporacions corals la ensenyança tècnica de solfeig i vocalització precisa per a la interpretació dels diversos gèneres que es coneixen i logrin amb facilitat correcció i perfecció?. Tot es supleix per la gran intuïció dels nostres músics i cantaires, per la fè i entusiasme que obren les potencies de mestres i deixebles, per la empena inicial que porten a dins totes les manifestacions de la nostra moderna renaixença.

Peró amb aquesta defectuosa manera de treballar, amb aquest apartament de les demès forces socials que haurien de prestar ajuda, la majoria dels orfeóns porten vida penosa; molts decauen; bastants s'aguanten per la recança que fa abandonar del tot la gran il·lusió estimada, i els que porten una vida plena i relativament forta demostren els esplèndids resultats resultats que aconseguiríem si qui pot i deu dongués tot l'apoi necessari a aquestes populars institucions educadores de tot sentiment hòble.

Aquest abandó és resultat de la incomprensió, i per qué no dir-ho?, de l'egoisme de la majoria de la classe poderosa en diuer de la nostra terra. Incomprensió de la valor social, dignificant i perfeccionadora del cant popular col·lectiu. Incomprensió de la valor artística i patriòtica de la orientació que ha pres la tasca del tipus orfeó de Catalunya. Egoisme del qui, adinerat poc ha, es trova lligat de cor a la part material del viurer no sabent despendres de part dels guanys en bé de la dignificació dels humils, que, en darrer terme, resulta avalorament de tots els estaments socials i perfecció i equilibri de totes les forces que constitueixen l'organisme magne de la Patria nostra.

Peró si, per les causes indicades, els elements particulars no saben apreciar i ajudar aquest element vigorós de cultura i educació, la Institució que representa i és de fet la expressió més alta i unificada de tot Catalunya, la Mancomunitat Catalana, creiem nosaltres, no pot ni deu sotstraures a vetllar, a fomentar i ajudar amb tota mena de mitjans l'obra aquesta que pertany tan al cor del nostre poble. Si la Mancomunitat no dona l'exemple, fent ço que pugui per ella? qui es pot creure obligat d'ajudar-la?.

Si amb tan acert i alt esperit la Mancomunitat ~~inicià~~ ^{inicià} inicia, estableix i fomenta els estudis d'alta cultura, creant la pregonera gerarquia de la intel·ligència amb l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, perquè, al menys, no ha dedona la mà a n'aquesta obra ja creada, ja obradora de bellesa i que comença ja a ésser copiada per païssos estranys, aquesta obra que

escalfa i regenera noblement ~~en~~ l'element primer de la societat ^{nos-}tra, l'estament humil que, al cap i a la fi, és amb la seva fermentació que deu accomplir-se la total resurrecció i dignificació de tot Catalunya?

Si l'obra dels Orfeons escare s'hagués de crear, quants sacrificis no valdria la pena d'esmerssar per a aconseguir-la! Are que la tenim ben plantada i ufanesa, perquè l'havem de deixar esmortuir per manca de l'ajut imprescindible?

L'autor d'aquesta ponència, al fer constar aquests arguments, com a conseqüència prega a sos companys de la COMISSIÓ D'EDUCACIÓ GENERAL vulgan fer-se'ls seus i en nom de tots exposar-los al Consell Permanent de la Mancomunitat, per a que, ja que la nostra Comissió no té encara especificats mitjans per a destinar a cap obra important, la Mancomunitat mateixa, directament, acordi la manera de protegir l'OBRA DELS ORFEONS DE CATALUNYA.

El que sotscriu prega també a la COMISSIÓ D'EDUCACIÓ en plé que demani a la Mancomunitat acordi subvencionar als Orfeons de Catalunya amb la quantitat de VUITANTA MIL PESSETES cada any, quantitat que s'estima la més aproximada a les necessitats del moment, partint de la enquesta que s'acava d'efectuar i en relació amb el número d'Orfeons existents.

Tots els Orfeons de Catalunya estan units en una GERMANOR i representats per un Consell Directiu que fou nomenat en l'Assemblea celebrada a Manresa l'any 1918. Aquest Consell, junt amb algun delegat o delegats de la Mancomunitat, podria estudiar i fixar la repartició de dita quantitat partint de les següents bases:

I = Tenint en ~~compte~~ compte el cens de població dels llocs on resideixen els Orfeons i prenent experiència del nombre de cantaires que han arribat a reunir, podria fixar-se el nombre mínim de deixebles, nois, noies i homes, que haurien de rebre instrucció musical aplicada a les finalitats orfeòniques i determinar la quantia de la subvenció en relació amb el nombre de deixebles.

II = Per a comprovar la eficàcia de l'ensenyament rebut per aquests deixebles, deurien tenir lloc a fi de Curs uns exàmens individuals a cada Orfeó.

III = Com que aquesta ensenyança individual s'aplica principalment a les finalitats orfeòniques, deuria ampliar-se la prova d'estudi amb l'execució, per tota la massa coral, d'un cor mixte fàcil que seria solfejat a primera vista i d'una obra a lliure el-lecció d'entre les que cada Orfeó tinga de repertori.

IV = Com que l'ensenyament musical ha d'ésser la base del creixement i consolidació de l'obra dels Orfeons, s'enten que les subvencions que s'otorguin solament podran destinar-se a remunerar als Directors i Mestres auxiliars, poguent-se mantenir o variar la subvenció en els anys següents segons el moviment progressiu o estacionari dels cors.

Nosaltres creiem que, amb aquesta contribució de la Mancomunitat, la magna obra de l'art coral obtindria un gran impuls ja que desapareixeria en gran part la misèria de mitjans actuals que fan témer, de no corregir-se, una decadència i un esmortuïment general deplorable.

Vegi la Mancomunitat si pel bé de la cultura popular nostra pot fer aquest esforç, el qual no hi ha dubte serà recompensat per un progrés intens en la cultura popular i per l'agraïment de tot cor aimant de Catalunya.